

REDACTOR

DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA de lectură a
BLAJ—JUDETUL ALBA DEMANUSCRISELE NU SE
== INAPOIAZĂ. ==

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 70 Lei

Pe 6 luni . . . 35 Lei

Pe 3 luni . . . 18 Lei

Numărul 1-50 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond.

La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Scoala noastră

de Prof. Augustin Popa.

Neamurile nu trăiesc și nu se sting prin forța împrejurărilor externe. Cuprinsul lor sufletească de energii ideale constructive le susține împotriva oricărei urgii, iar miasele distrămatoare ale vișilor le seacă vlaga vieții în timpuri de mărire. Va birui poporul crescut în școala spiritului, cu suflet oțelit în jertfe și moralitate, cu ochii de vultur înfipti în văpaia înălțimilor, și se va măcina irezistibil neamul de soboli plămădit în fabrica materiei, oricât de ingenioase ar fi metodele lui de-a scurma pământului, oricât de orbitoare ar fi grămezile de aur, scoase din adâncuri ca să se prefacă în bruci de noroi și plumburi ucigașe.

Sunt constatări principiale acestea, trimbatate de toată lumea până la plictiseală, pe cari va trebui să le înțelegem și urmăm mai cu stăruință decât până acum, în tot cuprinsul lor.

În consecință, fiind biserica și școala caelele firești, cari duc apa vieții ideale în marea sufletelor, ele trebuiesc socotite de primele și cele mai importante instituțiuni în organismul neamului. Rolul lor față de toate celelalte întocmiri ale statului este simplaminte acela al sufletului față de trup. Firește, ele nu au efecte palpabile fizice, cari să doară ori să strige imediat, ci lucrează în lumea imponderabililor ideale. De aceea în gospodăria statelor puțin cuminți, cari abia pot stinge, pe apucate, focul mizeriilor zilnice și a magaziiilor aprinse de ticăloșii, ele au rol de cenușotcă. Dacă ne gândim însă, că fiecare greșală săvârșită față de ele este o rană în sufletul nevăzut al neamului și o crimă față de viitor — căci în lumea spiritului o greșală se răsună mai amar, decât un șurub rău, ușor de suplinit, la o mașină — va trebui să stăruim din tot sufletul ca statul nostru, cu gândul la viitor, să dea suprema grijă posibilă acestor instituțiuni. Numai așa se vor crește viitorii cetățeni cinstiți și destoinici în toate slujbele și stările sociale.

Este limpede apoi, că izvorul comorilor ideale, cari alcătuiesc geniul și vitalitatea unui neam, nu iese din nămolul murdar al acestei lumi. El ținește din munții de chilimbar ai veșniciei. Raiul este patria lui; credințele eterne își murmură cântarea biruitoare în unda-i de amaragd. De aceea nu numai biserica, ci și școala va trebui să aibă, la temelie și pe frontul ei, simbolul de foc al spiritului, pecetea veșniciei, crucea lui Hristos. O școală fără religie ori antireligioasă este școala materiei și a morții.

Iată de ce nu se poate despărți, cu nici un preț, școala de biserică. Iată de ce, din vremi străbune, înfrățite au fost ele pe viață și pe moarte. Una le este patria; un gând le dă viață; servesc un singur scop. A le despărți, înseamnă a despica în două sufletul generațiilor cari se formează în ele. Educația ce o dau trebuie să fie unitară,

armonică, senină; să crească suflete tari și echilibrate. Ce spectacol trist, când dascălul și preotul nu mai serveșc la altarul aceluiași credințe, când sunt doi streini, doi năimiți în satul căruia ar fi să-i fie părinți! Ce zăpăceală va trebui să cuprindă pe bieții noștri țărani, când una le va spune preotul, alta dascălul! — Ar fi un desastru!

Acesta este supremul motiv, care pretinde menținerea școlilor confesionale. În el se cuprinde și răspunsul la acel rezonament superficial și înșelător: că școala confesională și-a împlinit rostul în vremile de restriște, când a salvat, sub paza ocrotitoare a bisericii, viața neamului, acum însă neamul întărit se face el protectorul marimimos al școlii. Să nu se uite, că naționalismul nu este o virtute existentă prin sine și că proba de foc pentru vitalitatea unui neam este mai mult vremea lui de mărire, decât jugul asupririlor. De aceea avem azi mai mare lipsă decât în trecut de comorile ideale și morale crescute în plaiurile veșniciei, pentru o viață națională sănătoasă, și în consecință școala confesională este mai necesară azi decât în trecut.

Dreptul la viață a acestei școli îl proclamă, de altfel, și un șir întreg de alte motive.

Școala confesională, zdrențoasă și huiduită cum a fost, este o pagină de glorie în istoria noastră, ca și jertfa supremă adusă de biserică pentru susținerea ei. O mărturisește aceasta o lume. Cei câțiva dușmani cari în ea au crescut și totuși astăzi o lovesc cu piciorul, sunt escepții triste în sinul neamului nostru, mai recunoscători și mai piu în totalitatea lui, decât să-și poată înjura, ca un copil desmățat, mama, pe motiv că a fost sclavă și din truda ei amară nu i-a putut hărăzi palate și comori. Neamul românesc nu va putea deci răpi azi, peste voia bisericii, cea mai scumpă comoară a ei: școala tuturor străduințelor și jertfelor de veacuri.

Focul veacurilor a dovedit, că biserica este un pedagog admirabil. De ce să nu utilizezi prin urmare forțele ei educative, mai ales în vremile noastre de frământări grele, când și cea mai mică energie constructivă trebuie cruțată și folosită.

Azi tot mai mult se conving oamenii, chiar și în statele cari au făcut înainte de noi monopol din școală, că în interesul școlii trebuie angajată și grija particularilor în prima linie. De aceea se vorbește azi, chiar și în Franța radicalismului, ca să nu amintim Belgia și Anglia, cu multă simpatie despre școala confesională, care înfăptuiește admirabil acest gând. Și la noi statul simte lipsa unor comitete școlare lângă fiecare școală.

Trecem prin vremuri de prefaceri. Spiritul veacului agitat tinde să distrugă tot ce amintește trecutul. Este deci interes vital să susținem cu toate puterile instituțiunile bune cu tradiții așezate, cu alvii formate, pe cari le-au întemeiat cu jertfe părinții.

Celui ce crede mai mult în forțele morale decât în brutalitatea pumnului autocrat, aceste

considerațiuni vor trebui să-i de-a de gândit. În lumina lor numai se poate judeca just situația nelămurită și păgubitoare, în care oarbă azi cheștiunea școlilor confesionale; din ele vor primi sentința pentru trecut și direcția pentru viitor factorii interesați în această problemă: biserica și statul, dascălimea și poporul.

Pentru presa noastră. Dintre hotărârile noului Sinod diecezan dela Gherla mai reținem, pentru însemnătatea lor, și următoarele părți referitoare la presă, reproducându-le textual după foaia oficială a eparhiei.

Hotărârile acestea susținute de pâr. Dr. Titus Malaiu, care a făcut pe raportorul, se cuprind în următoarele 10 puncte: 1. Preoțimea este datoră să sprijinească din convingere presa bună, dându-și deplin seama de importanța ce o are. 2. Toți preoții din dieceza Gherlei vor sprijini societatea de editură „sf. Unire”, fiind îndatorați să cumpere fiecare câte 10 acțiuni. 3. Fiecare preot să desvoalte o acțiune ferventă, pentru câștigarea de abonamente la ziarele cu caracter adevărat creștinesc și se prezinte un tablou de numele și numărul abonenților câștigați. 4. Indemnurile de sprijinire a presei să se facă în biserică în „zilele de presă” și la atari prilejuri să se facă și colectă în favorul presei bune. 5. Se va organiza o societate zisă „Presa bună”, care să se estindă pe teritoriul diecezei. 6. Fiecare preot se va nizu să organizeze câte un serviciu de colportaj pentru distribuirea gazetelor bune, îndată la sosire. 7. Este de dorit ca pentru cariera de redactor să se formeze oameni în străinătate. 8. Se vor lua măsuri ca din „Curierul creștin” să se creeze o revistă cu rubrici pentru toate specialitățile științelor teologice, îngrijită de comitete de redacție bine organizate. 9. Este de dorit să se creeze o literatură frumoasă, în special lucrări dramatice, pentru popor și tinerime, cu caracter religios-moral. 10. Preoțimea se va nizu, la sate și orașe, să înființeze biblioteci prin bisericii, cari să cuprindă toate broșurile de conținut creștinesc, cari formează astăzi literatura noastră bisericească. Conspectul cărților se va întocmi în chip unitar dela centru. În special la alegerea calendarului, preotul va fi cu mare grijă, din motivul, că azi se înundează satele noastre cu tot felul de calendare contrare învățaturii creștine.

Iată o întreagă serie de dispoziții din cele mai importante, peste cari nu e bine să se treacă atât de ușor la ordinea zilei. Ne vom mai ocupa deci de ele foarte curând, și poate chiar în numărul proxim.

Unificarea calendarelor. După veacuri de împotrivire absolut neînțeleasă — căci nu avea ca bază decât numai ura Fanarului împotriva sf. Scaun apostolic al Romei, autorul calendarului gregorian, — o conferință a delegaților tuturor bisericilor autocefale ortodoxe, cari totuși au putut să se sfătuiască

foarte bine împreună, sub șefa patriarhului cu moderne vederi din Constantinopol care este Meletie Metaxakis, a hotărât ca începând cu 1 Octomvrie din acest an să introducă și în bisericile ortodoxe calendarul gregorian, întrebuițat de lumea întreagă. În sensul acestei hotărâri, după 1/14 Octomvrie se va scrie imediat și în viața bisericească 15 Octomvrie, urmând ca asupra serbărilor, cari ar cădea în acest răstimp, să decidă episcopii singuraticelor biserici. Toate serbătorile cari vor fi de atunci încolo, proximal Crăciun și celelalte se vor prăznui pe viitor la același dat din partea întregii creștinătăți. Singur privitor la calcularea zilei de Paști s'a făcut o mică rezervă, întrucât s'a păstrat modul de calculare oriental, diferit puțin (în cât privește coincidența cu Pesach-ul jidovesc) de epactele apusene și astfel tot la 10 ani această serbătoare și cele cari sunt în legătură cu dânsa vor trebui să se prăznuiască deosebit. Dar sperăm că se va găsi o soluție — poate chiar din partea bisericii apusene — și pentru împăcarea acestei deosebiri.

Salutăm cu multă bucurie această hotărâre dela Constantinopol și felicităm din inimă pe ceice reprezentând acolo biserica ortodoxă română (d. prof. Dr. Dragomir Demetrescu și pâr. arhimandrit Scriban) au înțeles că trebuie să adereze și în numele acesteia la hotărârea luată. Știm, că această hotărâre trebuie să mai treacă de acum și prin întreaga filieră ierarhică dela noi, dar după cele întâmplăte nu mai putem crede, că ortodoxismul român ar mai putea să se opună unificării de-o importanță extremă — chiar și din punct de vedere politic. La Constantinopol s'a enunțat, că în calea unificării nu stă nici o piedecă de ordin dogmatic, practic, canonic, ori calendaristic și astfel nu credem ca ele să mai poată fi găsite din partea vre-unui „învățat“ al autocefaliei române.

Ar fi o absurditate. Dar chiar să se găsească, nu credem, că ele să mai poată fi onorate. În orice caz însă biserica noastră română unită va avea începând cu ziua de 15 Octomvrie stil nou, același dat calendaristic cu biserica Apusului.

Noul Consistor papal.

În 23 Maiu s'a ținut din partea Papei Piu al XI-lea un nou Consistor secret, pentru a prevedea cu episcopi o întreagă serie de scaune episcopoești vacante și spre a crea și publica pe noii Cardinali ai bisericii române.

Cu prilejul acesta sf. Părinte a adresat Cardinalilor, adunați în mare număr, o alocuție, în care remarcându-se toate momentele mai însemnate de bucurie ori întristare din viața bisericii, ori în legătură cu dânsa, ni-se dă o icoană fidelă a situației religioase din zilele noastre.

Ca momente de bucurie se increază în ea cultul tot mai intensiv al sfintei Euharistii, care prin deosebitele lui forme de manifestare dar mai ales prin acea frecvență tot mai răspândită a împărtășirilor, ne reamintește zilele de glorie ale vjeții creștine din primele veacuri. Mare bucurie îi cauzează sfântului Părinte și faptul, că prima sa enciclică dela Crăciun a fost primită de toată lumea cu deosebită bunăvoință, urmându-se — după cum zilnic poate să o constate cu multă plăcere — mai ales îndemnurile pe cari le-a dat pentru îmbrățișarea și promovarea lucrărilor cuprinse sub numele de „Acțiune catolică“. Ca al treilea moment de bucurie se remarcă pregătirile ce se fac pentru prăznuirea anului jubilar 1925 prin o mare expoziție misionară, care promite a fi din cele mai reușite și care va putea da un nou și puternic impuls acțiunii principale a bisericii care sunt misiunile.

Alături de acestea, alocuția papală se vede însă nevoită a înregistra și alte momente mai puțin înveselitoare, cari i-au făcut sfântului Părinte multe zile amare. Sunt, înainte de toate stările nefericite din Orientul apropiat al Europei și Asiei, unde nici până azi n'a încetat încă starea de războiu, care — zi de zi — turbură tot mai adânc începuturile atât de promițătoare ale vieții religioase din părțile acestea. Dar nici restul Europei nu este încă deplin liniștit și gândurile de revanșe zădărnicesc în chip statornic armonia și bunăînțelegere dintre popoarele cari s'au întâlnit, ca ieri, pe

Intinsele câmpuri de luptă. Cât privește însă sfârșitul, stările din Rusia ele sunt din cele mai insuportabile. Și aici, sf. Părinte reamintește cu multă durere, persecuțiile religioase pornite în timpul din urmă — cum o dovedește uciderea prelatului Budkiewicz — cu toată puterea și împotriva bisericii Romei, a celei Rome papale, care nu încetează de-a veni zilnic, cu sume cu adevărat fabuloase, în ajutorul năpăstuiților unui regim, care a știut să creeze din Rusia întreagă o țară a mizeriei și a foamei. Dar cu toate aceste semne de necunoștință adânc supărătoare, sf. Părinte anunță lumii întregi, că va continua să ajute după puteri pe aceia, cari, ca fiii aceluiași Părinte ceresc, au dreptul să pretindă dela noi tot ajutorul de lipsă.

Revenind apoi de nou la momente mai îmbucurătoare, sf. Părinte relevă cu mândrie icoanele persoanelor de curând beatificate: fericita Terezia de Pruncul Isus, fericitul Mihail Gaticoș și fericitul Robert Bellarmine, esclamând cu sfântul Ambroziu: Tales ambio defensores!

De încheiere, sf. Părinte anunță Colegiul Cardinalilor, că noii lui membrii i-a ales în persoana arhiepiscopului din Bologna Ioan B. Nasalli Rocca și alui Aloisiu Sincero. așesorul Congregațiunii konzistoriale.

Un ordin important.

Ultimul număr (1 Iunie) al gazetei oficiale „Curierul creștin“ dela Gherla publică părțile mai însemnate din instrucțiunile date organelor executive din partea ministerului agriculturii, în cauza împroprietăririi bisericilor și școlilor. Pentru importanța lor reținem din ele partea referitoare la biserici, pe care o dăm în următoarele:

„Veți avea tot atât de mare grijă și pentru biserică ca și pentru școli. — Veți înzestra fiecare biserică și filie cu câte o sesiune parohială până la maximum de 32 jug. — cu câte o sesiune cantorală până la maximum 8 jugăre. Și apoi câte un lot separat de cele două sesiuni, pentru trebuințele pur bisericești până la

□ □ Foiața „Unirii“. □ □

Un ecou al serbărilor.

— Scrisoare deschisă adresată d-lor ministri Banu, Constantinescu și Florescu *) —

de Leonard Paukerow.

Ați fost la Blaj, domnilor ministri! V'am auzit discursurile avântate, mărturisirile superbe că sunteți profund emoționați de idealismul curat ce se desprinde din viața de azi a acestui centru cultural.

D-v. domnule ministru Banu, în deosebi, ați stat mai mult la Blaj decât ceilalți colegi ai d-v. din guvern. Ați putut afla dar nevoile Blajului, și ați și făcut frumoase făgăduinți. Oamenii de aici sunt naivi și buni, cred și speră. Trăesc mereu în bucuria așteptării...

Au așteptat, ca ceia ce ați promis să se împlinescă. Și din câte ați promis numai „cupa Blajului“ a sosit în ultimul moment, după un an de așteptare.

S'au bucurat cărturarii blăjeni și de acest dar, „cupa Blajului“, ca ei la rândul lor să facă o bucurie copiilor; aceștia să se ia la

*) A apărut în numărul 434 din 29 Maiu al ziarului „Lupta“ din București, sub titlul „Domnilor ministri cari ați fost la Blaj!...“ Il reproducem întocmai, fiindcă atinge chestiuni foarte importante, cari ne privesc de aproape.
N. R.

întrecere cu jocuri sportive ca să câștige acest premiu.

*

Dupăce v'ați convins, domnilor ministri, de marele rol cultural al Blajului, în trecut și prezent, unde „generații după generații de elevi s'au adăpat la izvorul științei, răspândind-o apoi peste întreg neamul, până la Carpați, până la Dunăre, până la Nistru“, nu v'ați gândit, că este o datorie de recunoștință să faceți ceva pentru acest Blaj, disprețuit și neglijat de cărmuirea maghiară, tocmai fiindcă a fost un cuib temut de energie și cultură națională română?

Blajul doar trebuie să simtă, că trăiește acum sub regim românesc, și guvernul țării are tot interesul să ajute învățământul românesc, instituțiile de educație românească.

Iși mai avea o explicație ca sub stăpânirea maghiară școlile românești din Blaj, lipsite de spijinul material al statului, să fie susținute din mărimumia arhierilor Blajului, cari au și jertfit totul pentru școli.

Dar azi sub stăpânirea română, de ce școlile din Blaj, să fie mereu periclitare în existența lor, să nu se bucure de ajutorul statului? De ce și azi, Mitropolitul din Alba Iulia și Făgăraș să fie silit să adune ban cu ban pentru întreținerea școlilor, când statul român trebuie să aibe grijă de menținerea și înmulțirea școlilor?

Dar în loc de această ocrotire a învăț-

mântului românesc, la Blaj s'au expropriat moșiile Mitropoliei, răpindu-se astfel Arhierului dela Blaj cele mai sigure izvoare de venit pentru susținerea școlilor.

Și azi mitropolitul e nevoit să se împrumute cu polite pe la bănci,*) ca să aibă cu ce plăti profesorii. Ba, vrea să ceară voe guvernului să cerșească, numai să adune bani pentru școli.

De lucrul acesta aveți desigur cunoștință, domnilor ministri. Și inimile dv. n'au tresărit, n'au fost mișcate? Nu v'ați zis, că trebuie făcut ceva în această direcție? Credeți că Blajul cultural este servit, salvat — prin discursuri frumoase, prin retorică patetică?

Unde e fapta, fapta cea bună, pentru Blaj, singura grăitoare, singura care ajută și care rămâne?

*

Blajul nu are apoi lumină electrică, nu are apă.

Stăpânirea maghiară a lăsat Blajul în întuneric, pentru ca odraslele țărănilor valahi să-și strice ochii la lumina bolnavă a unui opaiți sau lămpite fumegânde, când vor voi să învețe carte.

Se cuvine oare, e just, e uman, domnilor ministri, ca acest regim vitreg, să se prelungească acum, în România mare?

*) Mai corect: „să exhaurieze până în fund fundațiunile menite altor scopuri.“
N. R.

ieg., bine înțeles cu restricțiunile prevăzute art. 6 punct 4 în ce privește numărul suterelor din parohie sau filie.

„In ceea ce privește terenul necesar pentru construirea de biserici și școli, veți veghea să se aplice cu ultima rigurozitate art. 40 din lege. — Acolo, unde chiar dacă există biserică și școală, ele nu sunt bine așezate, sau terenul pe care sunt așezate nu e destul de consolidat, ori poziția nu e destul de igienică, și terenul incunjurător este insuficient, școala în biserică fiind înghesuite în cine știe ce loc bosnic sau ungher întunecat din sat, se va proceda la expropriere de terenuri noi pentru construcții de biserici și școli; astfel ca în viitor instituții atât de însemnate ca biserica și școala, să fie scoase din situații umilitoare și să se pună puțin pentru viitor așezate în situații decente, așa cum se cuvine unor instituțiuni, în care se cultivă mintea, și se înalță sufletul omenească.”

Revistă bisericească.

Joia trecută s'a ținut la București o conferință a episcopatului nostru, în care s'au luat hotărâri meritorii în ce privește unificarea calendarului. Publicarea lor se va face la timp.

Cu prilejul serbărilor de 10 Maiu, p. canonic Dr. Iacob Radu a făcut la Oradea mare în fața dlui ministru Moșoiu o frumoasă apologie a bisericii Blajului, din care reținem următoarele: „Cea dintâiu scânteie de neîncreștat patriotism românesc a scăpărat din cunțile martirului Arhieru Inocențiu Micu Clain, cerând în dieta din Cluj, cu primejduirea țării, drepturi pentru toți fiii neamului românesc din Ardeal. Iar fiacără datătoare de lumină și cultură națională în micul Blaj s'a aprins acum sunt 169 de ani prin școlile sale, în cari s'au format atâția apostoli ai culturii românești și cei mai mulți eroi ai idealurilor naționale. — Acolo la umbra măreței noastre catedrale a sunat goarna de arhanghel alui Andreiu Murășan și glasul de tunet al lui

Domnul ministru al instrucțiunii publice, anunță mereu, de câteva luni, că a dat și dă încă milioane și milioane pentru căminuri studențești, la București, la Cluj, etc.

Nu poate da câteva milioane și pentru nevoile culturale ale Blajului — pe care un coleg al d-sale l-a numit *Oxfordul* României?

Nu poate guvernul român să deschidă un credit de câteva milioane pentru a aduce gazul metan din Dicio-Sân-Martin la Blaj?

Sânțeti trei ministri cu autoritate în guvern. Nu puteți aduce în discuție, în cel mai apropiat consiliu de ministri, nevoile urgente ale Blajului și să depuneți cele mai mari stăruințe, pentru a se găsi mijloacele de reparațiune și satisfăcțiune?

Faceți un gest frumos pentru Blaj, și veți câștiga recunoștința a mii de oameni. Veți arăta că vă ridicăți de asupra partidelor, că iubiți Ardealul, prin fapte bune săvârșite pentru această provincie, scoțând din întuneric Blajul, cel mai puternic centru cultural al Românilor de peste Carpați.

Rugămintea aceasta umilă, domnilor ministri — v'o face un biet gazetar, care de zece ani, în colindările sale, se tot oprește la Blaj, vădând să admire și să respecte munca și jertfa de apostol a atâtor cărturari blăjeni, cari s'au devotat carierei de dascăli, trăind ca niște călugări săraci, modești, și obscuri, aducând însă servicii reale țării, mai mult decât mii de politiciani.

Bărnuțiu, acolo a strălucit fulgerul spadei lui Iancu, prin care s'au sfărmat cătușele de veacuri ale iobăgiei...”

În zilele de 26—9 Maiu s'au ținut din partea reuniunii arhiepiscopale misiuni populare în Orlat. Ele au fost conduse din partea p. canonic Dr. Ioan Bălan și de prof. Dr. Ioan Coltor, fiind pentru satul întreg o sârbătoare sufletească din cele mai alese.

Pe anul jubilar 1925 se pregătește în Roma, din inițiativa Papei, o mare expoziție misionară, care va înfățișa lumii întregi stăruințele și rezultatele bisericii de pe acest teren, cel mai propriu teren de acțiune bisericească. Comitetele sunt deja constituite, stând toate sub prezidiul Cardinalului — prefect al s. Congregații de Propaganda Fide, și ele lucrează din greu pentru reușită cât mai deplină a acestei grandioase opere, pe care sf. Părinte a ținut să o pomenească cu multă simpatie și în alocuția adresată Cardinalilor, cu prilejul ultimului Consistor secret.

În cadrul unor frumoase solemnități s'a făcut Luni, a doua zi de Rusalii, sfințirea de clopote ale parohiei noastre din Zlatna, cumpărate în cea mai mare parte din donațiunile vrednicului fiu al bisericii noastre, d. Iuliu Albini. Dela Blaj a participat p. canonic Dr. Victor Macaveiu.

Un congres al „bisericii vii”, ținut de curând la Moscova sub prezidenția arhiepiscopului Videnski, a hotărât degradarea patriarhului ortodox Tikhon pe motiv, că ar fi apostat delă adevăratele comandamente ale lui Hristos. Între alte chestiuni de cari s'a ocupat acest congres, este și permisiunea recăsătoriei preoților și admiterea oamenilor însurați la demnitatea episcopască. S'a mai discutat, spun gazetele, și „o hotărâre exprimând indignarea contra mitropolitului Dionisie al Varșoviei, care a intrat în raporturi cu Papa în paguba bisericii ortodoxe”.

Pe ziua de 1 Iunie c. *Marele colegiu electoral* a fost de nou convocat pentru a se face alegerea noului episcop de Argeș, în locul lui Visarion Puiu, trecut la Bălți în Basarabia. Candidatul guvernului la acest scaun este p. Vasile Duma, protopopul Reghinului, despre care încă în rândul trecut se scrisese, că ar fi fost ales.

Săptămâna trecută s'a deschis la București sesiunea ordinară a Consistorului superior bisericesc. Cel mai important dintre obiectele ce se vor lua în discuție este chestiunea învățământului religios în școli.

Stropitoare de vii și părți constructoare de metoda

„Austriac și Wermoral”.

se găsesc la

FRAȚII PAULINI

Fabrică de articole de aramă în AIUD.

Se priținește: Inzestrarea, aranjarea și repararea fabricelor de spirt și de chimicale.

Fabricăm Gazane de fierț rachiu

căldări de spălat, văpsit
□ și de tăbăcărie □

În condițiunile cele mai favorabile.

(16) 85-52

Știri mărunte.

Personale. Pentru aranjarea unor însemnate afaceri bisericești-școlare I. Preasfințitul mitropolit VASILE a plecat Miercuri la București, de unde probabil se va întoarce pe ziua de mâine.

— În Consistorul secret din 23 Maiu c. sf. Părinte a preconizat între alți mulți episcopi și pe p. IOAN BOROȘ ca episcop titular de Tespia, dând prin această o nouă dovadă de bunăvoință și înaltă considerație față de biserică noastră. Grația papală a atins în persoana prelatului Boroș pe unul dintre cei mai vrednici membrii ai clerului nostru, căruii îi urăm din inimă lungime de zile. Consacrarea, care pe cât știm se va face, după bunul obicei din vechime, în catedrala noastră din Blaj, va avea și ea loc în curând.

— Profesorii Nicolae Popp, Laurian Puia, Eugen Gr. Bucur și Nicolae Țarina delă institutele noastre de învățământ din Blaj au dat în actuala sesiune delă București, respective Cluj, examenul de capacitate. — Felicitările noastre!

Dela Academia română. Miercuria trecută s'a făcut, într'o ședință festivă prezidată de M. Sa Regele, recepția dlui Octavian Goga ales ca membru ordinar în locul lui Gh. Coșbuc. Noul academician a vorbit despre Coșbuc și opera lui, răspunzându-i d. Gh. Bogdan-Duică, cu un studiu temeinic asupra operei literare a dlui Goga. Tot aici amintim, că în ședința din 26 Maiu au fost aleși ca membrii de onoare ai Academiei dd. R. W. Seton-Watson (Scotus Viator) — sosit de curând la Cluj — și Charles Upson Clark, ambii profesori de universitate și buni prietini ai neamului nostru.

Uniunea femeilor române a ținut la Rusalii, timp de două zile, un mare congres la Aiba Iulia, la care a participat și M. Sa Regina împreună cu Principesa moștenitoare. Conduc de dna Maria B. Baiulescu, congresul a fost pentru femeile noastre un prilej de aleasă sârbătoare, în cursul căreia s'au încheiat noi legături și s'au faurit noue planuri pentru viitoarea muncă de consolidare a țării, menită a fi făcută în mare parte cu ajutorul femeii. Blajul nostru încă a fost reprezentat la acest congres prin o delegație a Reuniunii noastre de femei, în frunte cu dș. Eliza Bodoean, prezidenta Reuniunii. — La anul, congresul se va ținea la Baia-mare.

Locale. Măine, Dumineca primă după Rusalii, a tuturor sfinților, va predica în catedrală Reverendul Emil Petri, castelanul curții mitropolitane.

— Sub conducerea profesorilor Ioan Băgăian și Gregoriu Pădurean, liceul nostru de băieți a participat la concursurile delă Rusalii ale soc. »Tinerimea Română« din București cu 16 elevi, iar Luni trecută s'a făcut din partea clasei IV B sub conducerea prof. Dr. Coriolan Suci o frumoasă excursie școlară la »piatra Ceții«.

— »Reuniunea pompierilor voluntari« a o-rășelului nostru a aranjat Luni trecută o reușită petrecere de vară în grădina populară din Veza.

La congresul „Ligii culturale”, care a fost o frumoasă manifestare culturală, d. N. Iorga, ales prezident pe un nou ciclu de trei ani, a spus despre naționalism următoarele lucruri comentate foarte viu de presa întreagă: »A crede într'o națiune, a ta, e a recunoaște în tot ce le formează: rasă, limbă, cultură, amintiri, a te feri de a le jigni în vreunul din aceste elemente, a te bucura chiar de existența și de desvoltarea lor, fiindcă statul național nu își poate afla locul decât într'o lume organizată național și caracterele unui neam nu ies la iveală decât într'un cadru național el însuși.

Orice nație are posibilități nesfârșite de a păstra și de a-se întinde în propria ei ființă, în propria ei vitalitate, în propriile ei virtuți. Progresele ei stau în prisosul dinăuntru, nu în strămoșii din afară. Un popor care atentează la vitalitatea altuia pentru a trăi, se desonorează pe sine.

O nouă linie ferată, construită în primăvara acestui an, împreună Oradea-mare cu Aradul. Fiind aceasta prima linie ferată nouă în părțile ardelenne dela 1918 încoace, cu prilejul inaugurării ei, s'au făcut la Rusalii mari solemnități, la cari au participat 5 ministrii, în frunte cu șeful guvernului. Importanța noiei linii este deosebit de mare și din punct de vedere strategic.

† **Păr. Petru Agrișan**, parohul nostru din Muerău (arhidieceză), s'a stins la 28 Maiu, în anul 63 al vieții și 38 al preoției sale cinstite. Păr. George Rus, parohul Huedinului, deplânge într'ansul pe socrul său. — Odihnească în pace!

Noul mers al trenurilor.

Incepând cu 1 Iunie c. circulația trenurilor prin gara Blaj este următoarea:

Spre București:			Spre Cluj:		
24 Acc. (Arad)	5:21		23 Acc. (Arad)	0:31	
402 Pers.	7:38		403 Pers.	6:05	
22 Acc.	11:50		31 Acc.	7:18	
406 Pers.	16:11		1 Orient	9:05	
2 Orient	21:26		405 Pers.	13:34	
32 Acc.	22:33		21 Acc.	17:41	
404 Pers.	23:01		401 Pers.	23:18	

Târnava mică:

Pleacă: 539 Mixt	8:05	Sosește: 426 Pers.	11:25
425 Pers.	14'	450 Mixt	21:55

Telefonul „Unirii“.

B. Cluj. Suntem perfect de acord. Chestia școlilor noastre confesionale nu poate fi privită decât integral și la orice întâmplare ea nu se lavârte numai în jurul vechilor noastre școli dela Blaj. În toate pozițiile noastre referitoare la școli trebuie să se evidențieze deci cât se poate mai răspicat punctul nostru de vedere principiar, pentruca să nu ni-se poată spune că am umbra s'o scaldăm. — Clara pacta, boni amici!

„Lumina satelor“ Sibiu. Faimoasa vorbire dela Senat a I. Preasfințitului DVoastră a fost — dupăcum bine știți — comentată în aceste coloane și altfel decât prin scrisul dlui Todica, și dacă totuși n'ați găsit un cuvânt de răspuns și de apărare decât prin ceea ce scrieți în Nr. 20 referitor la aprecierea reformei agrare, înseamnă, că acele vorbe ale mitropolitului Bălan n'au plăcut chiar așa de mult și n'au fost aplaudate chiar de țara întreagă, cum Vă place s'o spuneți. Dl Todica, suntem siguri, n'o să vă rămână dator cu răspunsul și atunci se va putea vedea mai bine, că cele spuse de d. Todica nu sunt spuse de dragul episcopilor și „grofilor“ papistași, cum vă place să însemnați cu atâta răutate, ci pentru că dragostea de țară și neamul său l-au îndemnat să afirme — poate înaintea altora — un adevăr științific, de care lumea mare își va da seama abia mai târziu. Dar cum pe Dv. nime nu va putea să Vă scoată din ogașă, în care V'a pornit neodihnitul Dv. stăpân, nu ne facem nici o iluzie privitor la viitoarea Dv. atitudine. „Veți continua — cum spuneți — să mai scrieți despre aceste lucruri“ și oricâte lămuriri și dovezi vi-s'ar da, veți continua, adaugem noi, cu răutatea și lipsa de orice serupul care Vă caracterizează. Foia noastră pentru popor s'a ferit până acum în mod consecvent să introducă în coloanele sale vrajba și agitația confesională, pe care Dv. o cultivați ca la poruncă, aproape număr de număr, și atunci, dacă merge așa, va trebui să între și ea în horă, pentruca pe urmă tot Dv. să strigați că: „Blajul atacă!“ — Pentru orientare.

S. Lugoș. Oricâtă importanță am da faptului, că în punctul calendarului Orientul s'a plecat în sfârșit, după atâtea veacuri de încăpăținare, în fața vechei reforme papale, nu credem că ar trebui să vedem în el mai mult decât este: inițiativa unui om luminat, care în Apus a putut să se desbure de prejudecățile stupide ale anumitor cercuri orientale. Dar aceasta firește nu înseamnă, că noi n'am fi foarte bucuroși dacă „prevederile“ Dv. ar putea să se realizeze cu un ceas mai curând.

M. Aurora III. (America). Suma trimisă prin păr. Senior am primit-o și Vă mulțumim atât pentru ea cât și pentru șirele adresate redactorului nostru. Dumnezeu Vă ajute la lupta frumoasă pe care-o purtați. — Facem și noi aici tot ce se poate.
C. Tihău. Bani trimiși prin băiat (30 Lei) i-am primit.

Transpirația Mâinilor Mirosul Picioarelor, etc.

dispare întrebuintând lichidul S. A. S. De vânzare la Farmacii și Droguerii sau contra mandat postal de lei 20, vi-se trimite de către Farmacia
o o o VOREL, Piatra-N. o o o

ECZEMA boalele de piele, coșurile se vindecă sigur cu POMADA CADOL

Găsiți la farmacii și droguerii sau contra mandat postal de lei 25 dela

FARMACIA VOREL, Piatra-N.

Cereți gratuit prospectul: Cum se vindecă eczema.

Durerea de cap Migrena, Nevralgii

Dureri reumatice etc. vindecă și liniștesc la moment tabletele KALMA, pachetul lei 4, la droguerii și farmacii. Se trimet contra mandat de lei 40 franco 10 pachete Kalma. Adresați:

FARMACIA VOREL, Piatra-N.

„Unirea“

nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănui.

Abonamente se pot face oricând!

REUMATISMUL

gutta, artritisul, durerile de picioare, de mâini, dureri de șea etc. se vindecă radical cu Reumasol Vorel pomadă antireumatică, Urotisana ceai diuretic și Thermovata Vorel, vată antireumatică. Se găsește la drog. și farm. — Contra mandat postal de Lei 70 se trimite întreg tratamentul fără a cheltuială, la care se adaugă gratuit broșura: Cum se vindecă Reumatismul și Gutta. Dep. FARMACIA VOREL PIATRA-N.

„PATRIA“

bancă pentru credit, comerț și industrie, societate anonimă — Blaj.

Indeplinește toate lucrările de bancă, dă împrumuturi, pe cambii, hipotecare și cont-curent, primește depuneri spre fructificare, mijlocește plățile cecurilor americane.

Are un magazin de lemne „PLUGARUL“, unde se vinde tot felul de lemn pentru clădiri și mășari, lemn de foc, pari de vie.

Fabrica sa „VULCANUL“ produce cărămida și țigla cea mai bună.

Prăvălia sa „CONSUM“ vinde toate negoațele pentru trebuințele casei și pentru economie. Are ferărie bogată și tot felul de unelte. Are filială în Teiuș.

Se cupă cu toți ramii de comerț.

Adresa telegrafică

„PATRIA“

Telefon, în Blaj Nr. 9, în Teiuș 11.

Adresa băncii:

„PATRIA“, BLAJ

10 (50) - 12.